

освітнього контенту, що транслюється від викладача до здобувачів освіти за допомогою сучасних інформаційних технологій і телекомунікацій, а також рівнем підготовки професорсько-викладацького складу.

Спираючись на досвід останнього навчального року можна сказати, що Український державний університет залізничного транспорту продемонстрував належний рівень використання інструментів дистанційної освіти, що позитивно позначилося на якості та результатах навчання (зокрема в межах курсу «Соціологія»). Водночас треба зазначити, що ще не всі ЗВО в Україні активно долучилися до створення інтерактивних платформ для дистанційної освіти, що може негативно вплинути на якість підготовки майбутніх фахівців у нашій державі (порівняно з європейськими країнами) та уповільнити входження України в міжнародний освітній простір.

Список літератури

1. Кузьміна І. Проблеми та недоліки дистанційного навчання. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1031>.

Н. В. Алексєєнко

ВАЖЛИВІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Проблема підвищення якості вищої освіти, необхідність пошуків нових підходів та технологій, що забезпечують більш ефективну теоретичну та практичну підготовку майбутніх фахівців, зокрема й залізничної сфери, вже не перший рік турбує освітян. Протягом останнього часу є певні позитивні тенденції, але й вони потребують обговорення та оцінки. Однією з таких тенденцій є впровадження змішаного навчання, що передбачає ефективне поєднання безпосередньої та опосередкованої форм взаємодії між викладачами та студентами в процесі фахової підготовки останніх за умови зміни методичних підходів, а також активного та грамотного застосування онлайн-технологій [2, с. 4].

Досягнення в будь-якій діяльності та особливості її перебігу визначаються насамперед мотивацією. Навчальна мотивація є основою успішного засвоєння знань, умінь та навичок, професійного становлення майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Проблема навчальної мотивації (зокрема й за умов дистанційного або змішаного навчання) розкрита у працях Л. І. Божович, Є. П. Ільїна, Ю. М. Красюка, В. Г. Леонтєва, І. В. Ляшенко, А. К. Маркової, А. О. Реана та ін. Особливо важливим питання належного рівня сформованості навчальної мотивації та шляхів її підвищення у студентів постає за умови впровадження технологій змішаного та/або дистанційного навчання. Як зазначає І. В. Ляшенко,

«питання підвищення мотивації у змішаному та дистанційному навчанні потребує більшої уваги в українській науці» [1, с. 150].

Протягом 2018–2019 рр. на базі Українського державного університету залізничного транспорту було проведено дослідження з метою з'ясування найбільш значущих мотивів навчальної діяльності студентів за методикою «Вивчення мотивів початкової мотивації студентів» (А. А. Реан, В. А. Якунін). У дослідження брали участь 52 студенти: факультет УПП, 4 курс – 34 особи; механіко-енергетичний факультет, 3 курс – 18 осіб. Респондентів чоловічої статі – 62,5 %, жіночої – 37,5 %. Середній вік респондентів – 20,5 років. Серед найбільш значущих мотивів опитані студенти обрали (мотиви розташовані в порядку зменшення значущості): забезпечення успішності майбутньої професійної діяльності (79,2 %); стати висококваліфікованим фахівцем (75 %); отримати інтелектуальне задоволення від навчання (70,8 %), постійно отримувати стипендію (58,3 %), отримати глибокі та міцні знання (45,8 %), отримати диплом про вищу освіту (41,7 %).

Можна побачити, що значна частина студентів має належну навчальну мотивацію. Водночас для повноцінного «включення» студента в процес навчання потрібно, щоб навчальна діяльність набула особистої значущості для нього, стала внутрішньо прийнятною. Саме тому не слід забувати про необхідність підтримки вже сформованої мотивації на достатньому рівні, а також посилення мотивації тих студентів, які її не мають.

Спираючись на досвід вітчизняних та зарубіжних дослідників, можна навести основні теоретичні та практичні рекомендації щодо підвищення рівня мотивації студентів вивченням окремих дисциплін та навчання в цілому. Серед них можна назвати такі: 1) чітка та зрозуміла структура курсу, організація роботи в процесі вивчення дисципліни та об'єктивні критерії оцінки (наприклад визначені у силабусі); 2) можливість постійного доступу до матеріалів курсу (зазвичай на онлайн-платформі у системі управління навчанням – у нашому випадку Moodle); 3) регулярний зворотній зв'язок та спілкування зі студентами (як правило, справжня зацікавленість викладача у результатах навчання частково передається й студентам, додатково мобілізує їх); 4) залучення до участі у дискусіях, обговореннях спірних питань (заохочує до виявлення додаткової активності, відстоювання власної позиції, думки); 5) можливість практичного застосування отриманих знань та навичок (у роботі, під час спілкування з близькими або друзями тощо).

Список літератури

1. Ляшенко І. В. Розвиток мотивації студентів до дистанційного навчання у вищій школі. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/67596/3/Liashenko_Rozvytok_motyvatsii.pdf.

2. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах передвищої та вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanonavchannia-bookletspreads-2.pdf>.